

Nye indflydelseskanaler i hverdagslivets institutioner har endnu ikke været undersøgt forskningsmæssigt, bortset fra, at den demokratiske politiske deltagelse i form af deltagelse i forældrebestyrelser m.v. er medtaget i medborgerskabsundersøgelsen fra Ålborg Universitet og undersøgt på linie med en lang række andre aktiviteter. Et projekt om velfærdsstatens institutioner ved PU vil tage decentralisering og brugerindflydelse m.v. op.

2.c. Internationaliseringens konsekvenser for folkestyret

Internationaliseringen har altid haft betydning for det danske folkestyre, idet den danske stats eksistens i en større verden har betydet en vekselvirkning og en oftest klar afhængighed af forhold i den ydre verden. Siden afslutningen af 2. verdenskrig har internationaliseringen imidlertid taget nye og kvalitativt andre former end før. Danmark er idag med i en række internationale aftalesystemer, der omfatter mange flere forhold i danskernes hverdag end det tidligere traditionelle udenrigs- og sikkerhedspolitiske område. Der har først og fremmest været tale om en voksende integration i den fremvoksende internationale efterkrigsøkonomi med hovedvægt på landbrugs-, handels- og valutasamarbejde, men efter Danmarks medlemskab af EF også i samarbejde på en række andre politikområder.

Synsvinklen i de fleste danske studier af politiske beslutningsprocesser m.v. har i høj grad været national forstået på den måde, at det alene er udviklingstendenser, forhold og sammenhænge i det danske samfund, der beskrives og analyseres. For 10 år siden fremstod internationaliseringsproblematikken – bortset fra udenrigs- og sikkerhedspolitiske diskussioner – som et forhold man nok skulle være opmærksom på, men som endnu ikke hverken begrebsligt, teoretisk eller metodisk var integreret i den politologiske forsknings traditionelle opdeling af forskningsområder og forståelse af centrale sammenhænge. Den eksisterende forskning på området drejer sig stort set kun om Danmarks forhold til EF, herunder vælgerholdninger til internationaliseringen især til EF/EU, undersøgelser af EF-afstemningerne og EF medlemskabets betydning for Danmark på en række delområder.

Internationaliseringens indflydelse på lokalpolitikken og organisatoriske forhold i amter-

ne, kommunerne og på arbejdsmarkedet har i begrænset omfang været genstand for undersøgelser.

2.e. Den nye teknologi og informationssamfundets muligheder og konsekvenser for folkestyret

Der foreligger ikke umiddelbart en dansk samfundsvidenskabelig, empirisk orienteret forskning – endsiige forskningstradition – der klart og præcist kan siges at omhandle problemstillingen. Dette hænger delvist sammen med, at der ikke er konsensus om, hvad der skal forstås ved begrebet, og hvilke aspekter ved informationssamfundet som evt. kan tænkes at influere på folkestyret.

Ved gennemgangen af den danske faglitteratur omkring IT og informationssamfundet viser det sig, at den måde, emnet behandles på, såvel af forskere som samfundsdebattører, er meget præget af vidt forskellige antagelser, som ikke er eller ikke kan belægges empirisk. En af grundene hertil er naturligvis, at uanset om informationsteknologien allerede er vidt udbredt og informationssamfundets træk er begyndt at manifestere sig, så forudsættes i realiteten hos alle bidragydere, at de store forandringer (medieudviklingen måske delvis undtaget) først er på vej nu og ikke vil få afgørende betydning førend i de kommende år.

Denne omstændighed gør, at emnet ikke kan gøres til genstand for videnskabelig forskning i sædvanlig forstand. Området er åbent for antagelser, visioner, gætterier, spekulationer, frygt, håb. . . Måske dette også er grunden til, at litteraturen om informationsteknologiens og informationssamfundets konsekvenser i stor udstrækning er skrevet af filosoffer, humanister, digtere, kulturdebattører, journalister osv. – og ikke så meget af samfundsvidenskabelige forskere.

Oplagte emner som relationerne mellem informationssamfundet og de enkelte områder af samfundslivet (arbejde, uddannelse, fritid, omstruktureringen af hverdagslivet osv.) og virkningen af disse sociale forandringer på folkestyret ses ikke analyseret.

Der er heller ikke fremkommet bud på, hvad det er ved folkestyret eller dets vilkår, som evt. kan tænkes at blive påvirket af den nye teknologi, bortset fra et enkelt forslag om indførelse af et elektronisk andetkammer.

Den udbredte anvendelse af IT og ikke mindst registerproblematikken har været an-